

Visser van de toekomst

Een dag op het water met beroepsvisser Rekelhof

Tekst Gert-Jan Buijs Fotografie Sander Boer

Theo heeft geen goed woord voor ABB. Brasems horen volgens hem thuis in het Nederlandse oppervlaktewater.

Als beroepsvisser is Theo Rekelhof op de Westeinderplassen de laatste der Mohikanen. ‘Het beroep’ mag dan al voor de vierde generatie in de familie zitten, Rekelhof (55) staat met beide benen in de 21e eeuw en houdt er moderne denkbeelden op na. “Ik ben net zo belangrijk als die meerval, aalscholver of snoekbaars.”

“Mijn vader en mijn oom hebben het bedrijf overgenomen van mijn opa, die het weer van zijn vader had”, zegt Theo Rekelhof uit Kudelstaart aan zijn keukentafel. Achter hem gaapt het uitzicht op de weidse Westeinder. “Na een slecht begin hebben ze hele goede tijden gehad. Dat kwam door de eutrofiering en door uitzet van glasaal. Maar er waren ook veel meer vissers als gevolg van droogleggingen elders.”

Visstand

Over de visstand anno 2012 is Rekelhof gematigd optimistisch. “Op het oog is de visstand aan het verbeteren. De brasemstand is goed. Ik zie behoorlijk wat jongbroed van 2, 3 jaar, de snoekbaars laat zich wat beter vangen. Het lijkt beter, maar helemaal zeker weten doe je het niet. Wat ik wel weet is dat de verbetering van de visstand voor een belangrijk deel op mijn conto te schrijven is. Met ingehouden adem ben ik aan het vissen. Ik zorg dat ik niet te veel vang. Deze plas is

niet helemaal afgesloten maar er zijn maar enkele uitgangen. Alles wat hier zit, blijft zo’n beetje hier, daar moet ik het mee doen.”

Gezien de overbevissing van wateren als het IJsselmeer en andere grote Nederlandse watersystemen moet hij daar toch redelijk uniek in zijn. Rekelhof wil daar niets van weten. “Dat doen echt wel meer vissers. Je moet zorgen dat je niet te veel wegvangt. Met een 400 meter zegen kan ik 30 ton in een seizoen vangen. Ik stel dan aan het begin van het jaar vast wat ik wil vangen; een tonnetje of 10. Als ik genoeg heb verdiend om rond te komen, dan is het weer welletjes.”

Volgens Rekelhof is hij een van de weinigen die echt om het water geeft. “Niemand maakt zich daar druk om. De waterschappen willen helder water. Wat daar in zit is minder interessant. Watersporters? Die willen eigenlijk een schone badkuip.” De sportvisserij dan misschien? “Als er te veel waterplanten komen, beginnen die ook te klagen.” ➤

Theo Rekelhof is nog de enige beroepsvisser op de Westeinderplassen.

Meerval

Viste Rekelhof vooral op paling en snoekbaars voor de consumptie en op brasem om te verhandelen naar hengelsportverenigingen, tegenwoordig heeft hij er een aardige taak bij gekregen in de vorm van de meerval. De Westeinderplassen en Ringvaart Haarlemmermeer herbergen al van oudsher een waarschijnlijk natuurlijke populatie meervallen. In samenwerking met Sportvisserij Nederland vangt Rekelhof meervallen, zodat ze middels transponders gevolgd kunnen worden. "Ik weet dat mijn opa vroeger al meervallen ving. Die sloeg hij dood; het waren voedselconcurrenten en hij wist niet wat hij ermee moest doen. Dat deed hij overigens ook met de eerste snoekbaarzen." Rekelhof heeft de meervallenpopulatie de laatste jaren fors zien groeien. "In de jaren negentig ving je er twee of drie per jaar maar opeens was er een explosie. Nu vang ik er 350 per jaar. Ze variëren in lengte van 20 centimeter tot 1,50 meter. De grootste die ik tot nu toe heb gevangen was 1,70 meter." In afwachting van de mannen van Sportvisserij Nederland bewaart hij de gevangen meervallen enkele dagen in de bun van zijn boot. Het gedrag van de meervallen is ook veranderd, zegt Rekelhof. "Vroeger moest je ze vooral zoeken onder de drijvende rieteilanden, de zuddes. Nu liggen ze overal. Ik denk weleens dat er misschien een illegale uitzetting is geweest. Meervallen zijn enorm vraatzuchtig. Ik heb meegemaakt dat een meerval een snoekbaars in het staand want had opgevreten met net en al. Ik heb ook verschillende keren meegemaakt dat een meerval een volwassen meeuw of een andere vogel uitbraakte in de bun. Of een handvol kippenbotjes. Laatst had ik er een die een flink aantal knakworstjes uitsuugde."

Pijnpunt

Rekelhof ziet nog steeds een toekomst voor zichzelf weggelegd. "Als de visstand terugloopt, is de beroepsvisser de klos. Dan heeft hij het gedaan, want hij onttrekt vis aan het water. De kunst is juist te blijven vissen. Om mee te werken aan het beheer van het water heb je je ogen en oren hard nodig op en aan het water. De dag dat ik stop met vissen is de dag dat hier weer volop gestroopt zal worden. Dan krijgt de ongebreidelde 'beroepsstrokerij' weer ruim baan."

Pijnpunt voor Rekelhof is de visserij op paling. Hij erkent dat het niet goed gaat met de palingstand, maar hij denkt niet dat het een aflopende zaak is met deze vis. "De paling zal nooit uitsterven. Stel dat ik 30.000 glasaaltjes uitzet. Ik vang er daarvan 4.000 terug, dan zou je toch zeggen dat er genoeg glasaaltjes volwassen worden en de kans krijgen om uit te zwemmen naar de Sargassozee."

Initiatieven om pootaal uit te zetten, ziet hij niet zitten. "Wat er gebeurt is dat kwekerijen glasaaltjes opfokken tot pootaal. Denk je nou werkelijk dat die kwekerijen de goede groeiers afstaan om uit te zetten in het openbare water? Die houden ze zelf! De kneusjes worden uitgezet. En die halen het nooit." In een beperking van de aalvisserij ziet hij

geen heil. "Laat het beroep maar aanmodderen. Dan lost het zich vanzelf op. Die laatste paling vangen ze echt niet." Rekelhof heeft nog een opvallende verandering bij de paling geconstateerd. "Vroeger was 80 procent van de palingen mannelijk. Nu is 95 procent van de palingen vrouwelijk en 5 procent mannelijk. Ik denk dat de paling het geslacht kan bepalen om voor meer nakomelingen te kunnen zorgen." Verder merkt hij dat het aantal palingen vermindert, maar het aantal kilo's min of meer op hetzelfde peil blijft.

Het echte werk

Nu is bomen aan de keukentafel van een beroepsvisser een aardig tijdverdrijf maar voor het echte werk moet je toch op het water zijn. Rekelhof heeft zijn 400 meter zegen klaarliggen voor een proeftrek ergens aan de overkant. "Ik hoop dat we een meerval vangen. Leuk voor de foto. Maar anders heb ik er nog wel eentje in de bun."

Onder een waterig zonnetje zet Rekelhof koers naar de ander kant van het meer. Ondertussen boomt hij gewoon verder. "Je kunt wateren het beste laten beheeren door een beroepsvisser. Maar dan moet er wel vertrouwen worden gekweekt." Rekelhof heeft een goede band met de sportvisserij. Genoemd is al het meervalmonitorproject, maar ook de beweegredenen van een sportvisser zijn hem niet vreemd. Ik kan me helemaal voorstellen hoe spannend

vissen is. Ik heb het vroeger ook vaak gedaan. En ik neem ook af en toe sportvissers mee op de boot."

Toch zijn er ook weleens 'aanvaringen'. "Kom ik ergens aanvaren, staat er op de kant een karpervisser

te vloeken en te tieren. Als ik het weet vaar ik gewoon een stukje om, maar er zijn er ook bij die mijn fuiken lichten omdat ze in de weg liggen. Tja, dan wil het weleens gebeuren dat ik 's morgens heel vroeg vlak langs de kant voorbij kom varen."

De beoogde vangst van die karpervissers laat Rekelhof overigens ongemoeid. "Ik heb een keer meegemaakt dat ik zo'n 350 kilo karper in mijn net had, ik denk een stuk of dertig vissen. Die heb ik allemaal weer laten zwemmen. Ze hadden me misschien een paar euro de kilo opgeleverd, maar de goede relatie met de hengelsportvereniging is me veel meer waard."

Toekomst

Met de talloze onderzoeken naar de visstand mag het van Rekelhof wel een tandje minder. "Het blijft natuur. Je weet het niet. Laten ze dat geld van al die onderzoeken besteden aan glasaal."

De toekomst dan, hoe zit het daarmee? "Je moet vissen met beleid. Zoals in mijn vaders tijd kan het niet meer. Het moet kunnen, maar het zal moeilijk worden. Als de palingstand echt instort, is dat de nekslag voor de traditionele beroepsvisser. Dan zou je moeten overwegen om meer aan visstandsbemonstering te gaan doen. Het levert goed geld op, maar dan moet je wel met je spullen het hele land afrijden."

*Als ik een keer niets vang is dat een
mooi lesje in nederigheid*

De meerval van 1,53 centimeter wordt later voorzien van een zender.

Rekelhof weet zeker dat meer beroepsvissers denken zoals hij. “De beroepsvisserij is een schemergebied. Dat houden beroepsvissers graag voor zichzelf. Ze hebben al zo veel moeten opgeven. Waarom? Laat iedereen weten wat je doet, wat heb je te verbergen. Ik niets. Ik geef lezingen voor sportvissers. Aan het begin van zo’n lezing denken sportvissers ‘daar heb je d’r zo eentje die alle vis wegvangt. Tegen de tijd dat ik klaar ben, weten ze wel beter. Ik heb 1.000 hectare viswater tot mijn beschikking. Daarvan bevis ik er jaarlijks maar 50. Ik gebruik niet eens een visvinder. Als ik een keer niets vang is dat een mooi lesje in nederigheid. Er zijn dagen dat ik geen euro verdien, maar wat heb ik dan toch genoten.

Ik ga trouwens uitbreiden achter mijn huis”, vervolgt hij. “Er komt een serre bij waar ik aan natuureducatie ga doen. Dat combineer ik dat met excursies voor mensen die geïnteresseerd zijn in de visserij. Het afgelopen jaar ben ik al twee keer met groepjes mensen op stap geweest. Ik bof ook met het waterschap Rijnland en de gemeente. Die zijn mij goedgezind. Ze zien mij als gesprekspartner. Als er over het water gepraat moet worden, halen ze mij erbij.” Hij is vol lof over de zaak die het waterschap aanspande tegen het verbod voor een beroepsvisser bij gemaal Lijnden. “Daar werd 100 procent van de uittrekkende paling verhaakseld. Die beroepsvisser zette ze over de dijk.”

Brasems

Aangekomen bij de beoogde visgronden helpt de verslaggever bij het uitzetten van de zegen. Kwestie van

een cirkel varen terwijl Rekelhof voorkomt dat het zich afrollende net vastloopt. Bij zijn stand want-visserij op snoekbaars gebruikt hij 140 mm-netten. “Ik wil alleen snoekbaars vangen die twee keer aan de voortplanting heeft meegedaan. Dat 42 centimeter de minimummaat is voor snoekbaars vind ik belachelijk. Dat zou 55 centimeter moeten zijn.”

Voor ABB, ofwel actief biologisch beheer, heeft hij geen goed woord over. “Daar doe ik niet aan mee, het heeft helemaal geen nut. Ik heb graag brasem die de boel wat omwoelt. Een goede brasemstand is belangrijk. Brasem is een schakel in de voedselketen. Ik ben net zo belangrijk als die brasems, net zo belangrijk als die aalscholver. Die hebben ook rechten, net zo veel als ik.”

Dan is het tijd om het net binnen te halen. Over die brasemstand had Rekelhof niets teveel gezegd. Tientallen dikke brasems slaan het water tot schuim, deze gaan allemaal terug het water in. Ook enkele snoekbaarzen bevinden zich in het net. En dan, als een paling in een emmer snot, glibbert een kingsize meerval door de vismassa. Die gaat mee in de bun, in afwachting van de mannen van Sportvisserij Nederland die de vis later van een zender zullen voorzien. Op de steiger bij huize Rekelhof blijkt hij 1.53 meter lang te zijn. “Ik zou best eens wat meerval willen oogsten,” zegt Rekelhof. Hij blijft echter een realist. “Maar dan moet er eerst nog heel wat water naar de zee stromen.” **V**